

חינוך לחיים

פרשת בחוקותי

'אלה המצוות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני' – מוסיף רש"י 'שכולם נאמרו בסיני' מכיוון שהתחדש לנו בפרשה הקודמת חידוש נפלא על 'בהר סיני' אמרתי להוסיף פנינה גם בפרשה הזו על הפס' כאן 'בהר סיני'

המעניין הוא שאת הדרשה הזו שכל המצוות נאמרו למשה בהר סיני דורשים חז"ל בשלוש מקומות נוספים בחומש ויקרא:

בפר' צו בסיום עניין הקורבנות נאמר 'זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים' – 'אשר ציווה ה' את משה בהר סיני' ודרשו חז"ל 'מה מילואים נאמרו כללותיהם ודקדוקיהם בסיני' כלומר כל דיני הקורבנות נמסרו למשה בסיני.

כך גם בפר' הקודמת דיני שמיטה וידבר ה' אל משה בהר סיני' ודרשו חז"ל 'מה ענין שמיטה אצל הר סיני... אלא מה שמיטה נאמרו כללותיה ודקדוקיה מסיני אף כולם נאמרו וכו'.

וכעין זה בפרשתנו "אלה החוקים והמשפטים והתורות אשר נתן ה' בינו ובין בני ישראל בהר סיני ביד משה וגם כאן דרשו 'מלמד שניתנה התורה הלכותיה ודקדוקיה ופירושה על ידי משה מסיני' ויש להבין מדוע צריך ארבע פעמים אותו רעיון?

נסביר שבכל אחד מהמקומות ישנו טעם מיוחד שצריך לחזור ולהודיע שכל המצוות נאמרו למשה מסיני על כל כלליהן ודקדוקיהן.

בקורבנות שנאמרו למשה, היו נוגעים למעשה רק בהקמת המשכן, אז הוצרכו ישראל לידע אותם לכל כלליהם. בניגוד לשאר המצוות שרובן ככולן היו נוגעות למעשה מיד לאחר מתן תורה. כיוון שכך הינו עלולים לסבור שפרטי המצוות של הקורבנות לא נאמרו אלא בהקמת המשכן. ולכן היה צריך להודיע וללמד שכל דיני הקורבנות נאמרו למשה מסיני אף שעדיין לא בא זמנם.

ובפר' בהר סיני השמיטה ויובל שהם דינים התלויים בארץ ישראל, לא היו נוגעות למעשה בעת מתן תורה כך שהיה מקום לומר שלא נאמרו למשה אלא בשעה שהיו עתידים ישראל להכנס לארץ, לכך נאמר שם 'בהר סיני' ללמד על שמיטה שכל כללותיה ודקדוקיה נאמרו מסיני וכמותן כל המצוות כולן וגם מצוות התלויות בארץ.

וכך במצוות התוכחה שבפרשתנו – כיוון שאינה ציווי בפני עצמו אלא הודעת שכר ועונש לכן חזר והדגיש שוב כדי להודיע שגם דברי התוכחה שבתורה נאמרו בסיני והם חלק בלתי נפרד מהתורה ומהמצוות שנתנו בסיני. וזהו שאמר 'אלה החוקים והמשפטים והתורות אשר נתן ה' בינו ובין בני ישראל בהר סיני ביד משה' כלומר כל מה שנכתב עד כאן ובכלל זה דברי התוכחה כולם בכלל החוקים והמשפטים שנתנו בסיני!!

והטעם שחזרה דרשה זו ונכתבה שוב בסוף פרשת ויקרא לחדש לנו שכיון שעד עכשיו נכתבו המצוות שנאמרו בהר סיני ונשנו באוהל מועד ואילו המצוות משבוע הבא בחומש במדבר ודברים נאמרו בערבות מואב (ע"ן רמב"ן בהקדמה לחומש במדבר). ומכיוון שבמצוות רבות שכבר נכתבו פרטיותן מקודם- התחדשו פרטי דינים בערבות מואב, היה מקום לטעות ולחשוב שמא לא נמסרו פרטים אלו למשה אלא באותה שעה, לפיכך מודיעה כאן התורה – בסיום עניין אוהל מועד – שכולם נאמרו למשה מסיני!! אף שלא נאמרו כל פרטיהם באוהל מועד. וזה בעצם ההסבר בפס' 'אלה המצוות וכו' כמו שעד כאן הכל נאמר בהר סיני, כך גם כל מה שיאמר מכאן ואילך נאמרו בסיני!

וכל האריכות הזו ללמדנו כלל יסודי בחינוך 'שהכל נאמרו כללותיהם ודקדוקיהם מסיני!! כל התורה מקשה היא, גם הנוהגים למעשה וגם שאינם נוהגים למעשה. כולם תורה אחת שניתנה מסיני ושלמותה נוצרת מכולם יחד. וגם חלקי המסור והתוכחה שבתורה, אף הם חלק בלתי נפרד משלימותה.

ולכן כל הורה ומחנך המלמד תורה ומוסרה לדור הבא צריך לדעת ולזכור זאת! שכשם שהתורה ניתנה בשלמות כך גם מסירתה לדורות הבאים צריכה להעשות בשלימות, גם בחלקים שאינם נוגעים למעשה, וגם בחלקי המוסר והמחשבה. כי כולם יחד תורה שלימה הם!!

'תורת ה' תמימה משיבת נפש'

'תורה ציווה לנו משה מורשה קהילת יעקב'

לע"נ אבי מורי ר' חיים ב"ר ישעיהו ז"ל

משה בירנבוים - birmoshe@gmail.com